

Pregó Festa Major 2021

Benvolgut Joaquim Calatayud, alcalde de les Borges del Camp, regidors, regidores, directors, mestres, amigues i amics de les Borges, molt bon vespre a tothom.

Moltes gràcies per l'honor que m'heu fet en nomenar-me pregonera de la Festa Major.

Quan el Sr. Alcalde i la Montse, la Sra. regidora, em van oferir fer el pregó de la Festa Major del 2020 vaig tenir una sorpresa absoluta.

- A què es deu aquesta deferència? – vaig preguntar.

- Doncs que aquest any commemorem el 75è aniversari de l'escola– va ser la seva resposta. Com us podeu imaginar, em van passar pel cap molts interrogants, em vaig sentir una mica atabalada i amb neguit. Els vaig contestar que no podia defugir aquest reconeixement.

Tret d'un primer moment d'angoixa, ben aviat, l'entusiasme va guanyar els temors. Us parlo del mes de febrer de 2020, data en la qual em vaig començar a organitzar amb els meus companys, per tal de preparar aquest pregó d'una manera en què hi participessin els nostres estimats alumnes.

Res no feia presagiar que, de cop i volta, un petit virus podria fer fonedisses les il·lusions posades en un pregó festiu com aquells que l'escola Rocabrúna sempre fa durant els seus actes. La maleïda pandèmia va fer que estiguéssim tancats tots a casa, no podíem reunir-nos ni amb els mestres, ni amb les famílies, ni amb l'alumnat, per descomptat. Són altercats que no s'esperen i tal vegada s'han d'acceptar. Per això, al setembre de 2020 no es va poder fer finalment aquest acte.

El pregó és l'anunci oficial i públic d'inici de la Festa Major. És la crida a l'alegria, a la gresca...i també un pretext per recordar el passat. Fer i preparar el pregó ha estat molt gratificant, sobretot pel que m'ha aportat: una barreja de sentiments, records i, a la vegada, una responsabilitat de donar aquest pas com a pregonera de la Festa Major. Confio que sigui amè i emotiu.

Com a borgenca, la Festa Major m'evoca molts records, anècdotes, molts moments inoblidables amb els meus avis, els meus pares, fills... molts actes festius a seguir: la tronada, l'arribada de la Mare de Déu de la Riera amb l'acompanyament dels balls dels diables amb les seves espurnes, el tro i el xiulet estrident de la carretilla, el cant de la Salve Regina, quan cantava el solo el meu padrí Joan amb la seva veu extraordinària feia retronar el pont de l'Oriol, així ho explicava l'Antonio Parés; el castell de focs que es feia antigament al replà, la solemne missa Major, el balls de tarda i de nit del sindicat, on les senyores es posaven uns vestits enlluernadors, semblava veritablement una desfilada de models!!, els vermutos al migdia al davant de ca la Bosca i ca l'Emilio, la vorera plena de gom a gom de taules, cadires, xerrameques i somriures, les sardanes a la plaça i a la sala parroquial, els partits de futbol de casats i solters, en els quals sempre hi havia el Josep Andreu, que ens delectava amb les seves disfresses fent molta gresca... molts moments memorables. Com més gosem caminar per nous senders, més necessitem estar arrelats a la nostra pròpia tradició i oberts a les altres que ens fan adonar que no estem sols.

La Festa Major de la Mare de Déu de la Riera també té molta història. La celebració data de 1859,.. D'entre aquests actes esmentats, alguns han canviat perquè en tot hi ha d'haver una evolució, d'altres són permanents... Cada any homes i dones del poble preparen amb il·lusió la programació dels actes de la tan esperada Festa Major, tal com ho fem a l'escola, any rere any els mestres preparen les programacions, les activitats... de vegades no tot agrada a tothom però tot té una mateixa finalitat.

Aquest any ha estat molt especial. Un any ple d'incerteses davant la situació que estem vivint, una Festa Major amb una sèrie d'actes que no seran de la manera que als organitzadors els hagués agradat poder oferir-vos. El poble de les Borges del Camp necessita un bri d'esperança, il·lusions compartides, retrobaments familiars.... Davant d'aquest sotrac, aquesta Festa Major ha de ser un convenient parèntesi i una mena d'efecte euforitzant per poder dedicar-lo a la nostra patrona, la Mare de Déu de la Riera. Parlant d'esperança, aquests dies voldria donar ànims a totes les persones que han patit i estan patint les conseqüències d'aquesta pandèmia.

Així i tot, aquest pregó vol ser una crida d'agraïment a totes i cadascuna de les persones que han dedicat durant aquests mesos a fer possible que al poble poguéssim sentir que no estaven sols, des dels treballadors de la brigada, els botiguers, les treballadores del CAP, cuidadores dels nostres estimats avis, els regidors, fins als que amb les músiques i cants de les 8 de la tarda, feien que la soledat es transformés en alegria, imposant-se una unió dels veïns mai abans contemplada...També als mestres, alumnes i a les seves famílies que no han defallit. Hem aconseguit acabar un curs amb bons resultats, un curs que es presentava amb moltes incerteses i que tanmateix no sabíem com esdevindria.

Soc una borgenca afortunada i privilegiada treballant en un espai amb molta història: 75 anys. Fa 37 anys que soc mestra, 33 a l'Escola Rocabrúna i 12 anys com a directora. Hi vaig fer les pràctiques de mestra. De la meua primera infància hi guardo molts records i no cal dir dels mestres, dels meus primers mestres; la senyoreta Dorita, la mestra de pàrvuls, la Yeyes amb el seu vestit vermell i la cigarreta a la mà que acostumava a dir: *nenes no fumeu que no és bo...*, i que anys després seria la directora, la Senyoreta Maria, que l'acompanyava, l'Anna M. Abelló, que malauradament es va morir fent classe mentre ens preguntava la lliçó. El senyor Pagès, el director de l'escola, el Sr.Costa ens feia repàs a les tardes, de tant en tant jo havia de fer còpies: *no hablaré en clase* i el meu germà m'havia d'ajudar a acabar-les. Em diuen els meus companys que no em va servir gaire de fer còpies, perquè soc xerraire. La senyoreta Helena que ens va portar a les nenes a fer la primera sortida fora del poble, a Camarles.

També recordo el pati en el qual hi havia una línia imaginària que separava el pati dels nens i les nenes, pobre de la que passava la línia, la llet en pols que ens portava el govern per estar ben alimentades, la xarranca que encara perdura en el seu lloc i el temps no l'ha esvaït. Hem recorregut un llarg i intens camí des de 1945 fins avui, que ha deixat molts fruits i ha nodrit l'esperit de moltes generacions...

Queda palès que durant 75 anys molta gent del poble ha estat treballant i col·laborant perquè aquest edifici pugui persistir, i per tant, qualsevol argument és bo per defensar la nostra escola, des de l'alcalde Jaume Sans que el 1923 va comprar els terrenys, a l'alcalde Francesc Sans que el 1942 va viatjar al *ministerio* a Madrid per exigir la creació de l'escola, fins arribar a l'any 1944, quan es va posar la primera pedra a l'escola actual per la festivitat de Sant Antoni. Finalment, el 1945 es va inaugurar per la Festa Major de la Mare de Déu de la Riera i es va fer la benedicció de l'edifici. Així com tots i totes les borgenques, consistoris del passat i del present que amb un deliri constructiu han cregut que continuar amb aquest edifici històric és molt bo pel poble de les Borges. Ara que l'escola s'ha fet més petita amb menys alumnat, ja que Maspujols torna a gaudir d'escola, és necessari mantenir el batec i quan dic batec vull dir indubtablement, que cal un esforç de tot el poble, siguin quines siguin les seves ideologies, se segueixi treballant conjuntament per continuar gaudint durant molts més anys d'aquesta escola, que és l'escola dels nostres avis, l'escola dels pares, fills i filles i nets i netes. Al capdavall és un homenatge a tots els que han format part d'ella. Demostrant que tot el poble vol mantenir aquesta imatge, com seria d'injust aparcar tants records i moments, alguns entranyables i altres no tan bons, que molts hem encapsulat en aquest espai!!

De vegades no donem transcendència de fins a quin punt les drecceres de l'enyorança poden transformar-se. Algunes persones busquen paradisos, d'altres fan bonics els llocs que ja tenim. Aquesta és la fotografia que ha de passar a la història, una escola de tots i per a tots, i cap esforç serà en va. A l'amic Antonio Parés, li hauria agradat captar amb la seva màquina aquesta bonica fotografia. Molts moments de la nostra escola quedaran per sempre reflectits des de la seva particular mirada. Mirem les fotos i ens emocionem, notem el buit existencial que ens aclapara i les imatges poden arribar a ser un bàlsam per a les nostres ferides i un antídoto per l'absència i els records.

Voldria que tinguéssiu clar, per tant, el motiu d'aquestes paraules, aquests sentiments que surten de molt endins, volen ser un homenatge a tots els que formen part d'aquesta història. Les hem vist de tots els colors: mals tràngols, alumnes estimats que ens han deixat en plena infància; la Sara i el Jaume dels quals per sempre més en quedarà el record a la nostra estimada biblioteca. Moltes alegries, l'escola rep el millor premi que pot rebre l'escola catalana: el premi Baldiri i Reixac; projectes que hem obert més enllà del poble, llocs d'interès històric, la nostra estimada ermita. Molts acords i algunes desavinences; grans experiències viscudes i, també, moments per oblidar... I, tanmateix, malgrat les divergències i els conflictes, hem aconseguit, any rere any, dur a bon port el vaixell de l'Escola Rocabruna.

Ha estat un enorme plaer compartir aquesta escola amb tots vosaltres: les famílies, les Ampes, sobretot amb el contacte directe i intercanvi d'energies dia a dia amb les presidentes i presidents, amb l'alcalde, amb els regidors d'ensenyament i tot el servei administratiu i de manteniment de l'Ajuntament.

Així mateix, hi ha hagut moltes generacions d'alumnes i hem comptat amb molts i molts mestres: amb el Vicenç, el meu primer mestre de pràctiques, company i director durant molts anys, el Josep M. el barbes d' Ulldecona, la Pilar, la Cinta, la Núria, la Sat, el Jordi, la Pepa i així podria anomenar un llistat interminable.... però, sobretot vosaltres, companys/es, que esteu aquí. Ho hem fet raonablement bé perquè junts hem arribat al 75è aniversari. Brindarem tantes vegades com calgui, 75,100...

Per a tots ells, per tots vosaltres companys que han estimat, estimeu i formeu part d'aquesta gran família que és l'escola, us volem fer un modest homenatge i dedicar-vos una obra representada per un grupet d'alumnes, els últims alumnes que he tingut.

El curs passat abans de la pandèmia vaig demanar a la Isabel Andreu, mare assídua col·laboradora de l'escola entre altres, que preparés una obreta per tal de celebrar l'aniversari. Com que no la vam poder estrenar arran de la pandèmia, vaig pensar que avui seria un bon moment per fer l'estrena i que formés part d'aquest pregó. Els nens i nenes amb la seva innocència, tendresa, espontaneïtat, alegria, són els millors per escenificar aquesta història, la història de l'Escola Rocabruna.

Vull agrair als meus alumnes i a les seves famílies que durant tot l'estiu han assajat i han volgut col·laborar, donar una mica de color i impregnar d'instantis i de somriures aquest pregó. Esdevé un modest homenatge a persones anònimes del nostre poble, records que contribueixen a rememorar el passat per poder-ho transmetre a les noves generacions. No cal dir que estaré infinitivament agraïda a la professionalitat i a la capacitat de treball de la Isabel, gràcies per dir-me sempre que sí. De ben segur que fer memòria del passat i transportar-nos a una altra època ens portarà molta malenconia i gatzara.

Així mateix, aprofito per acomiadar-me com a mestra. Aquest curs ja m'he jubilat. Records de moments, d'alumnes, de mestres, de mirades... que m'acompanyaran per sempre més i, en els quals, m'endinsaré cada vegada que m'empaiti la nostàlgia: mirar cap enrere i pensar en allò que he viscut durant tot aquest temps em farà somriure. Ara començaré una nova etapa amb il·lusió, però també amb enyorança.

Si em permeteu, finalment voldria dedicar aquest pregó no només a l'escola sinó també als meus estimats pares, la Rossenda i el Victorino, els quals em van transmetre uns valors que he emprat tant a la meua vida personal com a la professional. El respecte a les diferències i la importància d'acceptar els altres tal com són, l'esforç per aconseguir un objectiu i que tothom pot arribar a progressar i aconseguir allò que desitja si lluita, treballa i no es deixa influenciar per les aparences o per allò que diran...Aquests valors són molt necessaris per aconseguir una societat més justa, igualitària i inclusiva. No només són un deure de les escoles sinó també de la societat i de la família .

També vull agrair a la meua família, que m'ha acompanyat per aquest camí que de vegades no ha estat fàcil.

Voldria felicitar a les entitats que aquest any i l'any passat celebraven el seu aniversari: el Sindicat, el club de futbol i la colla gegantera. El meu pare, el Victorino, que malauradament aquest estiu ens va deixar sobtadament, va formar part de dues d'aquestes entitats, com a president del Sindicat i com a brillant jugador de la seva època. Els que estimem són presents mentre els recordem.

Així doncs, acabo fent aquest clam, com a lloança a la Festa Major d'enguany, de la millor manera que tots sabem: proclamant la nostra apassionant història.

Visca la Festa Major, visca l'Escola Rocabrúna i visca Catalunya!

M. Riera Borràs Ortiga

Mestra (1988-2021) i directora de l'Escola Rocabrúna (2008-2020)

Les Borges del Camp, 5 de setembre de 2021